

DE VOCATIONE

PAR DIEVA IEDIBINĀTO KRIETNA MĀCĪTĀJA AMATU

1. VAI MĀCĪTĀJA AMATU VARĒTU UZŅEMTIES TĀDS, KURŠ NESA-
PROT KRISTĪGĀS MĀCĪBAS PAMATUS, VAI ARĪ TĀDS, KURAM NAV
DĀVANAS MĀCĪT CITUS?

Nē, jo Pāvils 2Tim 2 saka: “Un, ko tu esi dzirdējis no manis.., to cel priekšā uzticīgiem cilvēkiem, kas būs noderīgi mācīt atkal citus.” Un Tit 1 viņš saka: Bīskapam jābūt drošam par mācību, jābūt arī spējīgam mācīt, paskubināt un atspēkot tos, kuri runā pretī.⁷

2. VAI TĀDS, KURŠ MĀCĪBU SAPROT UN KURAM IR ITIN LABAS
DOTĪBAS MĀCĪT, VARĒTU PĒC PAŠA GRIBAS UN BEZ ĪPAŠA DIEVA
AICINĀJUMA UZŅEMTIES MĀCĪTĀJA AMATU?

Nē, jo Rakstos ir teikts: “Un kā lai sludina, kad nav sūtīti?” (Rm 10). Tāpat arī Jer 23: “Viņi skrien un Es neesmu tos sūtījis”, un Ebr 5: “Neviens sev pats neņem šo godu, bet tikai Dieva aicināts.”

⁷ Šeit un arī dažās citās vietās, kur dotas atsauces uz Rakstiem, Hemnics Biblii nav citējis burtiski, bet to pārfrāzējis, izceldams galveno domu. – Red.

3. VAI BAZNĪCAI IR JĀUZKLAUSA TIE,
KURI NEVAR PIERĀDĪT SAVU AICINĀJUMU?

Nē, jo Pāvils saka skaidri: Bet kā lai dzird tā, lai no sludināšanas nāktu ticība, ja nav sludinātāju, kas ir sūtīti? (Rm 10) Un: Neklausiet praviešu vārdiem; jo Es neesmu viņus sūtījis un viņi jums sludina melus, ka jūs aizejat bojā, jūs un tie pravieši (Jer 27). Tāpēc pravieši un apustuļi savos rakstos tik cītīgi runā par savu amatu, un pieredze rāda, ka mazāk Dieva svētības iemanto un maz laba baznīcā izdara tie, kas paši spiežas un ieceļ sevi amatā bez īpaša Dieva aicinājuma.

4. BET PĀVILS TAČU 1TIM 3 SAKA: “KAS TIECAS PĒC BĪSKAPA
AMATA, TAS IEKĀRO TEICAMU DARBU” – VAI TAD KATRĀ ZIŅĀ IR
NEPIECIEŠAMS ALLAŽ GAIDĪT UZ AICINĀJUMU?

Tiekties pēc bīskapa amata nenožīmē spiesties šajā amatā bez īpaša Dieva aicinājuma. Kad kāds ir dziļi apguvis mācību un viņam ir pietiekamas dotības mācīt, un kad viņš savu kalpošanu piedāvā baznīcai, tad tādējādi viņš nemeklē nekā cita kā vienīgi, lai mīlais Dievs caur īpašu aicinājumu paskaidrotu, vai Viņš grib izmantot šā cilvēka kalpošanu amatā. Un, ja pēc piedāvājuma neseiko īpašs aicinājums, tad lai viņš pats sevi neizvirza un lai patvaļīgi nedarbojas, bet lai saka kopā ar mīļo Dāvidu: “Bet, ja Viņš sacīs tā: man nav nekādas patikas pie tevis, – tad redzi, še es esmu, lai Viņš man dara tā, kā tas Viņam pašam labi patīk!”⁸

5. VISI TICĪGIE TAČU IR GARĪGI PRIESTERI (ATKL 1 UN 5; 1PĒT 2).
VAI TĀPĒC IR ARĪ VISPĀRĒJS AICINĀJUMS
KALPOT MĀCĪTĀJA AMATĀ?

Mēs gan visi esam garīgi priesteri, bet ne visi esam mācītāji, jo Pāvils raksta skaidri: Visi nav apustuļi, visi nav pravieši, visi nav skolotāji, visi nevar brīnumus darīt utt., bet Dievs dažus ieceļ par apustuļiem, dažus par praviešiem, dažus par evaņģēlistiem,

⁸ 2Sam 15:26. – Red.

dažus par ganiem un mācītājiem, tā visa ir Kristus miesa (1Kor 12). Un Pēteris labi paskaidro, ka mums visiem nevis bez aicinājuma ir jāpiesavinās mācītāja amats, bet gan – mēs visi esam garīgi priesteri, lai nestu garīgus upurus (Rm 12; Ebr 13).

6. TOMĒR VISIEM KRISTIEŠIEM IR VISPĀRĒJS AICINĀJUMS SLUDINĀT
DIEVA VĀRDU (1PĒT 2) UN ĪPAŠI NAMTURIEM
(5MOZ 6; 1KOR 14).

Tiesa gan, visiem kristiešiem ir kopīgs aicinājums un pavēle – apliecināt Dieva vārdu (Rm 10), par to runāt savā starpā (Ef 5), vienam otru pamācīt ar Dieva vārdu (Ebr 5), nosodīt (Ef 5 un Mt 18), mierināt (1Tes 4); un saimes pārvaldīšanā kungiem ir īpaši pavēlēta uzraudzība un stingra pamācīšana (Ef 6). Bet publiskais vārda sludinātāja amats un sakramenti nav pavēlēti visiem kristiešiem kopumā (1Kor 12; Ef 4), bet tam pieklājas un ir nepieciešams īpašs aicinājums (Rm 10).

7. KĀDĒĻ DIEVA AICINĀJUMS IR TIK SVARĪGS?

Ir daudz svarīgu iemeslu, kuri ikvienam mācītājam bieži un nopietni jāapdomā.

Pirmkārt, tā kā pats Dievs caur mācītāja amatu grib ar mums darboties, runāt, piedot mums grēkus, mūs kristīt (Lk 1, Ebr 1; 1Jņ 1; 2Kor 2, 5, 13), tad, raugi, abiem – mācītājiem un baznīcai – ir jābūt drošai liecībai, ka Dievs par šādu līdzekli un ieroci grib izmantot tieši šo personu. Bet šo liecību nes un dod Dieva aicinājums, un tad ikviens krietns mācītājs var uz sevi attiecināt šādus teicienus no Rakstiem: “Dievs ir mūsu starpā līcis salīdzināšanas vārdu”; tāpat arī: “Tā mēs nākam, Kristus sūtīti, un pamācām, it kā Dievs runātu caur mums” (2Kor 5); “Un mani vārdi, ko Es liku tavā mutē” (Jes 59); “Kas jūs uzņem, tas uzņem mani” (Mt 10).

Otrkārt, mācītāja amatam nepieciešams ļoti daudz svarīgu dotību, arī Pāvils saka: “Un kas šim darbam ir derīgs?”

(2Kor 2:16). Tas, kurš ir likumīgā veidā Dieva aicināts kalpot šajā amatā, tas var iedrošināties pieņemt Dieva apsolījumus, lūgt par tiem, cerēt un uzticēties – Dievs viņu apžēlos un apveltīs ar šīm dāvanām (1Tim 4; 2Tim 1), padarīs viņu prasmīgu šim amatam (2Kor 3; 2Tim 2), vadīs un sargās viņu šajā amatā (Jes 49, 51).

Treškārt, mācītāja amatā galvenais ir tas, ka Dievs grib būt klāt ar savu Garu, žēlastību un veltēm, grib tajā būt stiprs un caur to darboties. Bet Pāvils saka, ka tie, kuri nav sūtīti, tie nespēj sludināt tā, lai no sludināšanas nāktu ticība (Rm 10). Bet tie, kuri Dieva iedibinātajā amatā māca tīru mācību un savu amatu uzticīgi uzskata par dēstīšanu un aplaistišanu, tiem Dievs dos veiksmi (1Kor 3), lai darbs Tai Kungā nebūtu vis veltīgs (1Kor 15), bet Timotejs tā darītu svētlaīmīgu gan sevi, gan citus (1Tim 4).

Ceturtkārt, mācība par aicinājumu rosina mācītāju dievbijīgi, ar lielu uzcītību, uzticību un nopietnību rūpēties par savu amatu, neklūt īgnam, neļaut sevi iebiedēt ar briesmām un vajāšanām. Lai viņš zina – šajā amatā viņu ir nolīcis Dievs. Pamatojoties uz to, arī klausītāji tiek rosināti ar pienācīgu godbijību izturēties pret mācītāja amatu, jo Dieva vārdā ir teikts, ka caur šo amatu pats Dievs grib būt pie mums, ar mums un darboties mūsos.

8. KAM IR TIESĪBAS UN VARA SŪTĪT UN AICINĀT MĀCĪTĀJUS?

Par *jus vocandi*⁹ daudzi no jums strīdas un plēšas, bet patiesībā un, nopietni runājot, tiesības un vara sūtīt strādniekus šajā pļaujā ir tikai Pļaujas Kungam (Mt 9), un, kā Pāvils saka: Dieva Dēls, Tēvam pie labās rokas, pats ieceļ ganus un skolotājus savā draudzē (Ef 4; 1Kor 12). Un Apd 20 viņš saka: Svētais Gars bīskapus noliek ganīt Dieva draudzi, tāpēc arī Dievs negrib atzīt par krietniem mācītājiem tos, kas nav Viņa sūtīti, kaut arī viņus būtu iecēlis ķēniņš (Jer 23, 27).

⁹ Aicināšanas tiesībām.

9. KĀDĀ VEIDĀ DIEVS AICINA UN SŪTA MĀCĪTĀJU SAVĀ DRAUDZĒ?

Īstam, dievišķam aicinājumam kalpot mācītāja amatā ir jānāk no Dieva, bet tas notiek divējādi: vai nu bez starpnieka, vai arī caur Dieva iedibinātiem līdzekļiem. *Est enim quaedam vocatio immediata, quaedam vero mediata*¹⁰.

10. KAS IR VOCATIO IMMEDIATA¹¹ UN KĀ TAS NOTIEK?

Nepastarpinātais aicinājums notiek tā: Dievs kādu personu aicina un sūta kalpot mācītāja amatā nevis caur cilvēkiem, kā caur Dieva iedibinātu līdzekli, bet gan pats caur sevi, kā Viņš to ir darījis ar patriarhiem, praviešiem un apustuļiem. Un, kuri tā ir aicināti, tiem caur Svēto Garu un kādu brīnumu ir liecība, ka viņi nemaldās mācībā; citiem mācītājiem ir jāsaņem mācība no viņiem. Viņu aicinājums nav arī saistīts ar kādu noteiktu baznīcu, bet viņiem ir pavēle sludināt visās malās.

11. VAI TAD IR JĀTIC VISIEM FANATICIS¹², KAD VIŅI AP GALVO, KA VIŅIEM IR PARĀDĪJIES DIEVS, KA TAS KUNGS AR VIŅIEM IR RUNĀJIS, KA TĒVS VIŅIEM TO IR PAVĒLĒJIS, KA GARS VIŅUS DZEN?

To Dievs aizliedz ar skaidru brīdinājumu: Pravieši sludina melus manā Vārdā. Es tos neesmu sūtījis, neesmu tiem pavēlējis, nedz uz tiem runājis. Tie sludina jums melu parādības, sado-mātus viltus pravietojumus un pašizdomātus savas sirds maldus utt. (Jer 14). Bet Dievs tiešā veidā aicina tos, kam Viņš dod spējas darīt brīnumzīmes vai kādu citu atklātu liecību, lai viņi ar to var pierādīt un apliecināt savu aicinājumu, kā to dara Mozus (2Moz 4). Tādēļ Pāvils brīnumzīmes sauc par apustuļa amata zīmi (2Kor 12). Tāda ir arī Kristus amata zīme (Jņ 5; Mt 10). Bet viltus mācības pat nekādu brīnumzīmju dēļ nav jāuzklausa, nedz arī tām jātic (5Moz 13; Mt 24; 2Tes 2).

¹⁰ Pastāv nepastarpinātais un pastarpinātais aicinājums.

¹¹ Nepastarpinātais aicinājums.

¹² Fanātiķi, jūsmotāji jeb entuziasti – tie, kas pāri par Rakstu autoritāti paceļ iekšējo atklāsmi vai vārdu. – Red.

12. VAI DIEVS ARĪ MŪSDIENĀS GRIB AICINĀT
UN SŪTĪT MĀCĪTĀJUS NEPASTARPINĀTĀ VEIDĀ?

Mēs nevēlamies dot un mums arī nav jādod padoms Dievam Viņa brīvajā varā un gribā. Bet Jaunajā Derībā mums nav apsolījuma, ka Dievs pēc apustuļiem grib caur nepastarpinātu aicinājumu kādu iecelt mācītāja amatā; mums nav arī nekādas pavēles to gaidīt. Tāpēc mēs paliekam un mums arī ir jāpaliek pie tās kārtības, kuru caur apustuļiem ir noteicis Svētais Gars, proti, ka Dievs mācītāja amatā grib aicināt caur saviem iedibinātajiem līdzekļiem un tādā veidā, kādā Viņš grib to darīt.

13. KAS IR *VOCATIO MEDIATA* JEB AICINĀJUMS,
KAS NOTIEK PASTARPINĀTĀ VEIDĀ?

Pastarpinātajā aicinājumā mācītājs vai baznīcas kalps tiek aicināts kalpošanai un iecelts amatā caur Dieva iedibinātiem līdzekļiem, un nevis tiešā veidā kā pravieši un apustuļi. Jo tiklab *vocatio mediata*¹³ kā *vocatio immediata*¹⁴ – abi ir Dieva aicinājumi, starpība ir tikai *in modo vocationis*¹⁵.

Praviešus un apustuļus Dievs ir aicinājis nepastarpinātā veidā pats. Bet arī Titu, Timoteju, Sostenu, Silvānu u. c. aicina un sūta Dievs, taču pastarpinātā veidā – caur tiem līdzekļiem, ko Viņš pats šim mērķim ir iedibinājis.

14. VAI PASTARPINĀTAJAM AICINĀJUMAM IR ARĪ PAMATOJUMS UN
LIECĪBA RAKSTOS?

Jā, jo apustuļi daudzās baznīcās ir iecēluši vecajus jeb mācītājus (Apd 14). Timotejs tiek aicināts un sūtīts amatā ar vecaju roku uzlikšanu (1Tim 4). Un Pāvils pavēl Timotejam un Titam, lai amatā būtu cienīgas personas, un pamāca viņus, kā viņiem pildīt savu aicinājumu (Tit 1; 1Tim 3; 2Tim 2).

¹³ Pastarpinātais aicinājums.

¹⁴ Nepastarpinātais aicinājums.

¹⁵ Aicinājuma veidā.

15. VAI RAKSTI ARĪ NORĀDA, KA TIE, KURI TIEK AICINĀTI PASTARPINĀTI, PATIEŠĀM IR PAŠA DIEVA AICINĀTI UN SŪTĪTI?

Timotejs, Efezas virsbīskaps, nebija aicināts nepastarpināti, bet gan caur Pāvilu un vecajiem (1Tim 4; 2Tim 1), un viņam savukārt bija pavēle aicināt citus (1Tim 3). Tomēr Pāvils saka Efezas baznīcas vecajiem: Svētais Gars jūs ir iecēlis par bīskapiem (Apd 20). Un 2. Vēstulē korintiešiem, kurā blakus Pāvilam ir parakstījies arī Timotejs, Pāvils par sevi un Timoteju saka: Dievs mums ir devis salīdzināšanas amatu un ir devis klāt salīdzināšanas vārdu, lai mēs esam pārstāvji Kristus vietā (2Kor 5). Un Ef 4; 1Kor 12 Pāvils māca, ka tie gani un skolotāji, kuri tiek aicināti pastarpināti, tomēr ir Dieva doti un iecelti.

16. VAI TĀDS, KURŠ IR AICINĀTS CAUR DIEVA NOTEIKTIEM LĪDZEKĻIEM, VAR UZŅEMTIES RŪPES UN IEPRIECINĀTIES PAR DIEVA ŽĒLASTĪBAS APSOLĪJUMU, PALĪDZĪBU, SPĒKU UN DARBĪBU MĀCĪTĀJA AMATĀ TĀPAT KĀ PRAVIEŠI UN APUSTUĻI?

Praviešiem un apustuļiem, kuri ir aicināti nepastarpinātā veidā, katrā ziņā bija dotas īpašas priekšrocības un lielākas Dieva dāvanas. Bet arī tiem, kuri ir aicināti pastarpināti, katrā ziņā ir Dieva žēlastības un spēka apsoliņums mācītāja amatā, kā Pāvils par Timoteju saka: “Aiz šā iemesla es atgādinu tev atdzīvināt Dieva žēlastības dāvanu, kas dota tev ar manu roku uzlikšanu” (2Tim 1) un: “Dāvanu, kas ir tevī, kas tev tika dota ar praviešu vārdiem toreiz, kad presbiteri uzlika tev rokas”. Tāpat arī: “Jo darīdams to, tu izglābsi gan pats sevi, gan tos, kas klausās tevi (1Tim 4:14, 16). Un kad korintieši gribēja mācītāja amata spēku vērtēt pēc cilvēka personas, Pāvils (1Kor 3) teica: “Kas tad ir Apolls, un kas ir Pāvils? Tik kalpi, ar kuru palīdzību jūs kļuvāt ticīgi, ikviens tā, kā Tas Kungs viņam devis. Es dēstiju, Apolls aplaistīja, bet Dievs deva spēku augšanai. Tamdēļ nav cildināms ne dēstītājs, ne laistītājs, bet Dievs, kas audzē. Dēstītājs un aplaistītājs – abi sader kopā, un katrs dabūs savu algu pēc sava

darba. Jo mēs esam Dieva darba biedri” utt. Tāpēc Pāvils, kas taču parasti augsti slavē savu apustuļa amatu, dažās vēstulēs ļauj blakus savam vārdam parakstīties arī citiem, kuri ir aicināti pastarpināti, tādiem kā Timotejs, Sostens, Silvans (1Kor 1; 2Kor 1; 1Tes 1).

17. KĀDU LĪDZEKLI DIEVS GRIB IZMANTOT, LAI IEDIBINĀTAJĀ
KĀRTĪBĀ AICINĀTU UN SŪTĪTU SLUDINĀTĀJUS?

Viņš to grib darīt nevis caur eņģeļiem, bet gan caur savu baznīcu jeb draudzi, kuras locekļi ir ķēnišķi priesteri (1Pēt 2). Jo tai kā savai mīļajai līgavai Viņš ir novēlējis Atslēgas (Mt 18), uzticējis vārdu un Sakramentu (Rm 3; 9), un vispār, amats līdz ar visiem kalpiem – tas viss pieder baznīcai (1Kor 3; Ef 4).

18. VAI GAN PĀVESTS DARA PAREIZI, KA VIŅŠ LIEDZ KRISTĪGAJAI
PRIEKŠNIECĪBAI UN CITIEM KRISTĪGIEM LAJIEM TIESĪBAS
AICINĀT BAZNĪCAS KALPOŠANAS AMATĀ?

No Rakstiem ir skaidrs, ka garīdznieki, kuri jau kalpo savā amatā un pārstāv tīru mācību, ir jāiesaista un jāizmanto, kad citi tiek aicināti un apstiprināti mācītāja amatā (Tit 1; 1Tim 4; 2Tim 2; Apd 14). Bet, tā kā mācītāji nav visa baznīca kopumā, bet gan tikai tās daļa (Ef 4), viņi nav arī baznīcas kungi, bet gan kalpi un pārraugi (2Kor 1, 4; Ech 33). Tātad viņi arī nevar un viņiem nav jāpatur aicināšanas tiesības tikai sev, liedzot tās citiem baznīcas locekļiem. Jo apustuļi nav veikuši aicināšanu tikai paši vien, bet ir iesaistījuši baznīcas (Apd 1, 6, 14), un par presbiteriem (1Tim 4) tika uzskatīti ne tikai mācītāji, kuri sludina vārdu, bet, kā liecina Tertuliāns un Ambrozijs, presbitera amatam baznīca deleģēja arī citus.

19. NO KURIENES LAICĪGAJAI PRIEKŠNIECĪBAI IR TIESĪBAS UZ
BAZNĪCAS KALPA AICINĀŠANU?

Mācītāja amats pieder Kristus valstībai, un, tā kā Kristus grib nošķirt savu Valstību no pasaulīgās valstības, tad apstiprināšana mācītāja amatā nepieder pie pasaulīgās priekšniecības politikajām tiesībām un diženuma. Taču priekšniecība, ja tā ir kristīga, ir baznīcas locekle (Ps 47 un 102), un tai ir Dieva pavēle, ka tai jābūt dievbijīgai ne tikai savu pārstāvju dēļ (Ps 2), bet ar savu amatu tai ir jābūt arī baznīcu aizgādnei un atbalstītājai (Jes 49), lai pasaules vārti paceltu savas palodas un taptu augstāki, lai godības ķēniņš ieiet (Ps 24). Tāpēc kristīgajai priekšniecībai jāraugās, lai iecelšana kalpošanas amatā Dieva baznīcā notiktu noteiktajā kārtībā un lai šis amats tiktu veikts pareizi, kā liecina Dāvida, Ecēhiēla, Jošafata un Josijas piemēri.

20. VAI KRISTĪGĀ PRIEKŠNIECĪBA DARA LABI,
PILNĪBĀ PĀRŅEMOT SAVĀS ROKĀS IECELŠANU MĀCĪTĀJA AMATĀ
UN ATSTUMJOT NO TĀS CITUS MĀCĪTĀJUS?

Līdzīgi tam, kā pāvests ar savējiem šajā [iecelšanas] sakarā ir noteicis zaimojošas lietas, tāpat arī liels, smags grēks ir, ja priekšniecība atņem baznīcai viņas tiesības; tai taču vajadzētu būt baznīcas aizgādnei – jo kristīgā priekšniecība nav visa baznīca, bet gan tikai tās daļa (Ps 47 un 102). Tā nav arī kundze pār baznīcu, bet gan tās aizgādne (Jes 49), jā, tās kalpone (Jes 60).

21. VAI PAREIZI DARA ANABAPTISTI, ATSTĀJOT IECELŠANU MĀ-
CĪTĀJA AMATĀ DRAUDZES ZIŅĀ UN NEDODOT ŠĀDAS TIESĪBAS
CITIEM MĀCĪTĀJIEM UN KRISTĪGAJAI PRIEKŠNIECĪBAI?

Nē, jo baznīca ikvienā vietā ir un nozīmē visu *corpus*¹⁶, kurā zem Kristus galvas tiek ietverti visi tās locekļi (Ef 4; 1Kor 1). Tādēļ *vocatio* pieder ne tikai garīdzniekiem, ne tikai priekšniecībai, tāpat arī ne tikai ierindas ticīgajiem. Jo neviens no tiem

¹⁶ Miesu.

bez pārējiem nav visa baznīca. Bet *vocatio* pieder visai baznīcai, un tā tam pienācīgajā kārtībā arī jāpaliek.

22. VAI GAN VISAM TICĪGO PULKAM, ĪPAŠI TUR, KUR DRAUDZE IR
LIELA UN PLAŠA, IR JĀSANĀK KOPĀ UN BEZ NOTEIKTAS KĀR-
TĪBAS JĀSPRIEŽ PAR KĀDA BAZNĪCAS KALPA
AICINĀJUMU UN IZVĒLI?

Dievs nav nekārtības Dievs, bet Viņš grib, lai baznīcā viss notiktu godam un kārtīgi (1Kor 14). Tālab, lai izvairītos no nekārtības apustuļu laikos un pēc tam senajās, ortodoksajās jeb pareizi mācošajās baznīcās, baznīcas kalpu aicināšana un izvēle tika uzticēta galvenajām kārtām baznīcā, un apustuļi to ir uzsākuši un veikuši noteiktā, pienācīgā kārtībā. Tā (Apd 1, 6) apustuļi vispirms dod ziņu, kādām personām jātiek izvēlētam, pēc tam baznīca izvēl vai izvirza dažas personas. Bet, tā kā aicinājums nav tikai draudzes ziņā, tad nominētās personas tiek vestas pie apustuļiem, lai viņi spriestu par to, vai tās ir cienīgas šim amatam pēc dievišķā vārda likuma. Izvēle un aicinājums tiek apustuļu aprobēts un apstiprināts, un amats šiem aicinātajiem tiek nodots publiski ar lūgšanu un ar kādu atklātu liecību, piemēram, roku uzlikšanu (Apd 6). Bet, tā kā draudzei bieži vien nav tādas izpratnes, lai spētu ieteikt cienīgus cilvēkus, tad nereti apustuļi paši ir nosaukuši cienīgas personas un ieteikuši tās baznīcām (Tit 1; 1Tim 1; 2Tim 2). Tā Pāvils ir baznīcām ieteicis Timoteju, Titu, Silvānu. Bet apustuļi šādus cilvēkus draudzei nav vis uzspieduši bez tās ziņas, piekrišanas un gribas, bet gan šīs personas tikušas piedāvātas baznīcai, kura tad ar savu piekrišanu šādu izvēli ir atzinusi par labu un apstiprinājusi, kā to Lūka (Apd 14) parāda ar vārdiņu *χειροτονια*¹⁷. Bet lielās draudzēs apustuļu laikos šim darbam ir bijis iekārtots īpašs *presbyterion*¹⁸ (1Tim 4), kurā, pēc Tertuliāna un Ambrozija skaidrojuma, ir bijuši pārstāvji no visām baznīcas kārtām. Šis *presbyterion* ar visas

¹⁷ Ievēlēšana ar roku pacelšanu (grieķu val.).

¹⁸ Prezbiteru institūts. – Red.

baznīcas piekrišanu ir darbojies kā komisija šādās un līdzīgās baznīcas lietās. Tā nu *vocatio* ir bijusi un palikusi visas baznīcas lieta un tomēr ir paturēta laba, pienācīga kārtība. Apustuļu piemēram ir cītīgi sekojušas senās baznīcas. Kad arī laicīgā priekšniecība ir pieņēmusi Evaņģēliju, tad *vocatio* darbs tika jauki un kārtīgi sadalīts starp trim kārtām – garīdzniekiem, kristīgo laicīgo priekšniecību un vienkāršo kristiešu kārtu, kā tas lasāms, vecajos, jaukajos kanonos, *distinct.* 23, 24, 62, 63, 65, 67. Arī senā baznīcas vēsture liecina, ka personas bieži vien ir ieteikuši bīskapi un klēriķi, arī kristīgā laicīgā priekšniecība bieži nominējusi baznīcas kalpotājus, pa laikam arī tauta ir vēlējusies vai prasījusi kādu personu. Bet šīs nominētās vai prasītās personas tikušas stādītas priekšā citām baznīcas kārtām, ar kuru *judicium*¹⁹ un *consensus electio*²⁰ ir tikusi aprobēta un apstiprināta, *Cyprianus libr. 1 epist. 4. August. Epist. 100.* No turienes ir cēlušies *usitata vocabula nominationis, postulationis, praesentationis, consensus, confirmationis et collocationis*²¹, kuri parāda, kādai jābūt mācītāja aicināšanas kārtībai.

23. NO KURIENES TAD NĀK JUS PATRONATUS²²

UN CIK TĀLU TĀS SNIEDZAS?

Tās cēlušās no tā, ka daži dievbijīgi kristieši ir ziedojuši un devuši draudzēm īpašumu, renti vai nodevu, un draudzes viņiem ir piešķirušas tiesības un varu piedalīties un lemt, kad tiek runāts par īpašumu lietām. Bet patroniem nav varas kādu uzstiept draudzei pēc savas gribas, *citra judicum et consensus ecclesiae*²³. Bet, tā kā draudžu mācītājmuižas ir nākušas no patroniem, tad – vai nu baznīca patronam prezentē kādu cienīgu, aicinātu personu, vai arī patrons nominē kādu personu tā, lai

¹⁹ Spriedumu.

²⁰ Vienprātīga izvēle.

²¹ Bieži lietotie izteicieni “nosaukšana [nominācija]”, “prasība”, “priekšā stādīšana”, “piekrišana”, “apstiprināšana” un “iecelšana”.

²² Patronāttiesības.

²³ Neņemot vērā baznīcas spriedumu un piekrišanu.

amata izvērtēšana un baznīcas piekrišana notiktu brīvi. Un tādējādi *vocatio* paliek baznīcai un tiek paturēts senais kanons: *Nemo invitis detur*²⁴.

24. VAI BAZNĪCA IR PILNVAROTA AICINĀT KALPOŠANĀ, KO VIEN TĀ VĒLAS?

Pļaujas Kungs caur apustuļiem ir noteicis *formam* un *regulam*²⁵, kam ir jābūt kā debešķīgam norādījumam, kā pret mācību un dzīvi jāizturas tiem, kuri tiek aicināti kalpot šajā amatā (1Tim 3; Tit 1). Un, ja tam jāsaucas un jābūt dievišķam amatam, tad šie norādījumi ir jāievēro.

25. KO AICINĀJUMAM DOD *RITUS PUBLICAE ORDINATIONIS*²⁶?

Pirmkārt, aicinājumam ir jābūt publiski baznīcas apstiprinātam to dēļ, kuri kalpo, lai gan nav sūtīti. Ordinācijas ceremonija nav nekas cits, kā atklāta liecība, ar kuru aicinājums tiek atzīts, apliecināts un apstiprināts kā likumīgs, kristīgs un dievišķs.

Otrkārt, caur šādu ceremoniju aicinātajai personai Dieva un baznīcas vārdā amats tiek publiski pavēlēts.

Treškārt, caur ordināciju kā ar publisku, svinīgu zvērestu baznīcai Dieva vaiga priekšā aicinātā persona tiek saistīta un tai tiek uzlikts par pienākumu amatā parādīt uzticību, kuru Dievs prasa no saviem namturiem un pēc kuras Viņš tos arī tiesās (1Kor 4).

Ceturtkārt, caur ordināciju baznīca norāda uz savu mācītāju, kuru jāklausa Dieva vārdā un Dieva vietā.

Piektkārt, ordinācija tiek noturēta tādēļ, ka tad visa baznīca tiek mudināta kopīgā, neatlaidīgā un godbijīgā lūgšanā uzticēt mīļajam Dievam aicinātās personas amatu, kura veikšanai ir nepieciešams, lai Dievs tam dotu savu Garu, žēlastību, svētību un veiksmi.

²⁴ Nevienu nedrīkst iecelt pret viņa gribu.

²⁵ Veidu un likumu.

²⁶ Publiskās ordinācijas ceremonija.

26. KĀ RADUSIES ROKU UZLIKŠANA ORDINĀCIJĀ UN KO TĀ NOZĪMĒ?

Tas ir sens rituāls, kas lietots jau Vecajā Derībā, kad Dievs ir gribējis kaut ko atklāti parādīt un īpašu pavēlēt (1Moz 48; 3Moz 1; Mk 10). Un, tā kā Vecajā Derībā ar roku uzlikšanu personām ir publiski pavēlēti viņu amati (4Moz 27; 5Moz 34), tad apustuļi ierasto rituālu bez liekas ārējas trokšņošanas ir paturējuši kā lietderīgu līdzekli un savā kristīgajā brīvībā to ir lietojuši ordinācijā (Apd 6, 13, 14; 1Tim 4, 5; 2Tim 1). Tā arī senā baznīca ar roku uzlikšanu ir svinējusi ordināciju, Kartāgas koncils (*distinct*. 23). Un šo rituālu ordinācijā paturam un lietojam arī mēs mūsu baznīcās. Jo ar šādu roku uzlikšanu aicinātā persona tiek stādīta Dieva priekšā atklātai, ārējai pasludināšanai, apliecināšanai un apstiprināšanai, lai aicinājums nebūtu vienkārši cilvēku darbs, bet lai Dievs pats, kaut arī netiešā veidā, šo personu aicinātu, sūtītu un apstiprinātu mācītāja amatā; tāpat arī, lai šī persona savā kalpošanā mācītāja amatā būtu padevēģa Kristum, kā arī apzinātos savu pienākumu pret Viņu. Turklāt mācītājam kā Dieva vaiga priekšā tiek uzticēta baznīca, un baznīca norāda uz savu mācītāju kā tādu, caur kura kalpošanu Dievs grib vērsties pie ļaudīm vārdā un Sakramentā, un tā būt viņos stiprs un darbīgs. Bet, galvenokārt, roku uzlikšana ordinācijā tiek lietota kopīgās lūgšanas dēļ, lai tā varētu notikt ar jo lielāku nopietnību un godbijību; tā tiek atgādināts, cik grūts ir amats un cik vājš ir cilvēks (2Kor 3). Bet šī persona ar roku uzlikšanu tiek rādīta Pļaujas Kungam, kurš šo amatu ir iedibinājis un apsolījis tam savu Garu, žēlastību, palīdzību, klātbūtni, svētību, veiksmi, spēku un ietekmi. Tad par aicināto personu tiek kopīgi lūgts. Un to, ka šāda lūgšana ar roku uzlikšanu nav veltīga, bet gan iedarbīga, apliecina Pāvils (1Tim 4; 2Tim 1; 5Moz 34). Tā ordinācijas ceremonija labi un skaidri parāda visu mācību par mācītāja aicinājumu.

27. KO DARĪT TAD, JA KĀDS MĀCĪTĀJS IR JĀATLAIŽ
VAI JĀATCEĻ NO AMATA?

Līdzīgi kā mācītāja aicinājums un iecelšana ir no Dieva (lai gan tā notiek caur starpnieku un tādēļ tai jānotiek pēc Viņa norādījumiem), tā arī Dievam ir īstenā vara atcelt no amata kādu mācītāju (1Sam 2; Hoz 4). Un, tā kā tas notiek caur starpnieku, tad tam jānotiek pēc Dieva norādījumiem. Tādēļ, kamēr Dievs savu kalpu, kurš ar uzticību māca un dzīvo bez īgnuma, grib paturēt un spēj paciest amatā, tik ilgi baznīcai nav varas atcelt Dieva kalpu bez Viņa pavēles. Bet, ja tas vai nu ar savu mācīšanu, vai ar savu dzīvi baznīcu nevis ceļ, bet gan maitā un posta, tad Dievs pats viņu atstādina (1Sam 2; Hoz 4), un tad baznīcai ir ne vien vara un tiesības, bet tai ir pienākums tādu atcelt. Jo līdzīgi kā Dievs mācītāju aicina caur starpnieku, bet pēc saviem norādījumiem, tā arī caur Dieva noliktu starpnieku notiek mācītāja atcelšana. Bet arī tur baznīcai ir jāvadās pēc mūsu Dieva Kunga norādījumiem un tiem jāklausa. Un, kā ir teikts par aicinājumu, tā arī atcelšanas tiesības nav tikai kādai vienai baznīcas kārtai, tādēļ senie *Canones* ir noteikuši īpašu kārtību, kā rīkoties gadījumā, kad kāds baznīcas kalps jāatceļ no amata (C. 15, q. 7) vai arī jāpārceļ uz citu vietu, C. 7, q. 1 utt.

KAS IR MĀCĪTĀJA AMATS?

28. VAI TAM, KAM IR DIEVA AICINĀJUMS KALPOT MĀCĪTĀJA
AMATĀ, IR JĀRŪPĒJAS TIKAI PAR IENĀKUMIEM NO SAVA AMATA?

Kristus saka: “Tam sava alga nezudīs” (Mt 10), un Pāvils (1Kor 9): “Tāpat arī Tas Kungs ir noteicis evaņģēlija sludinātājiem pārtikt no evaņģēlija.” Bet mācītāja amatā tām nav jābūt galvenajām rūpēm. Jo Dievs saka: “Bēdas Israēla ganiem, kas ganījuši tikai paši sevi! Jūs... ar viņu vilnu ģērbjaties un kaujat taukās, bet

avis vispārīgi jūs neganāt.” (Ech 34). Tādēļ Raksti mācītājus dēvē par kalpiem, namturiem, Dieva darba biedriem (1Kor 3; Mt 10; 2Tim 2), un viņu amatu par darbu (1Tim 5; 1Tim 3).

29. KĀDAM TAD JĀBŪT MĀCĪTĀJA AMATAM, – KALPOŠANAI UN DARBAM?

Sīraks (39. nod.) saka: Mācītājam ir vajadzīgs laiks, lai iegūtu gudrību; jo kā lai tas izšķir, kas ir gudrība, ja tam jātur arklis un jādzen vērši utt.? Bet mācītāja amats ir tāds, ka viņam ir citīgi jāstudē un jālasa Raksti (1Tim 4), pēc tam jāstrādā saskaņā ar vārdu un mācību (1Tim 5), jāgana Kristus ganāmpulks un Dieva draudze (1Pēt 5; Apd 20), tas ir, viņam ir jākalpo baznīcai ar Dieva vārdu un sakramentiem. *Sicut Origenes eleganter scribit in Levit., cap. 8: "Haec duo sunt pontificis operar Primo a Deo discat, legendo scripturas divinas et saepius meditando, ac populum doccat; sed illa doccat, quae ipsa a Deo didicerit. Est et aliud opus, quod facit Moyses ad bella non vadit, sed orat pro populo etc."*²⁷

PAR DIEVA VĀRDU

30. KĀDA MĀCĪBA JEB KĀDS VĀRDS BAZNĪCAS MĀCĪTĀJAM IR JĀMĀCA?

Viņam nav jāsludina savi sapņi vai savas paša sirds domas un atziņas (Jer 23); viņam nav arī jāsludina cilvēku mācības un likumi (Jes 29; Mt 15); bet gan, ja kāds runā, tad kā Dieva vārdus (1Pēt 4), – lai tas nozīmētu: *Posui verba mea in ore tuo*²⁸ (Jes 59),

²⁷ Kā brīnišķīgi par 3Moz 8 raksta Origēns: “Priestera darbi ir šīs divas lietas: pirmkārt, viņš mācās par Dievu, kamēr viņš lasa Svētos Rakstus un bieži par tiem domā; tad viņš māca tautu, bet viņš māca to, ko pats ir iemācījies no Dieva. Vēl ir kāds darbs, ko dara Mozus: viņš neved karā, bet gan lūdz par tautu utt.”

²⁸ “Mani vārdi, ko Es liku tavā mutē”.

un, kā saka Augustīns, lai tas nenožīmētu: *Haec ego dico, haec tu dicis, haec ille dicit, sedr Haec dicit Dominus, etc*²⁹.

31. KAS TAD IR DIEVA VĀRDS?

Dieva vārds ir Dieva noslēpumainā un apslēptā gudrība (1Kor 2), kurā Dievs atklāj savu esību un gribu mums, nabaga cilvēkiem, cik daudz mums ir nepieciešams zināt, lai mēs atzītu savas nelaimes un postu, kurā mēs esam nonākuši grēku dēļ, tāpat arī – kā mums tiks palīdzēts no turienes izklūt, kā mums pareizi atzīt un godāt Dievu, kā godbijīgi izturēties, kas sekos pēc šīs dzīves utt.

32. VAI CILVĒKS PĒC SAVAS DABAS NESPĒJ TO APJĒGT AR SAVU SAPRĀTU?

Tā kā cilvēka daba ir grēka samaitāta, tā nesaprot un nezina par to nekā dziļa vai noteikta (1Kor 1; 2); jo šajās lietās saprāts ir ne vien akls [pret dievišķo gaismu], bet pats ir uzpūtīga tumsa (Jņ 1; Ef 5). Saprātam gan ir kāda sapnim līdzīga, neskaidra atziņa, ka Dievs ir un ka Viņš jāgodā. Bet, kas ir šis Dievs un kā Viņš grib tikt godāts, par to saprāts nezina nekā. Jā gan, kad saprāts seko savām gudrajām domām, tad tas sarīko tikai riebiņu elkdievību (Rm 1). No bauslības saprāts ir iemantojis tikai kādu mazumiņu, kas attiecas uz dažiem pasaulīgiem un ārējiem tikumiem un netikumiem. Bet par īsto grēku nastu un par patiesu kalpošanu Dievam saprāts nezina pilnīgi nekā (Rm 1, 7), un visa Eвангēlija mācība saprātam ir noslēpums, nezināms un apslēpts (1Kor 1). Bet Dievs no lielas žēlastības to ir atklājis savai baznīcai caur savu īpašo vārdu, kuru Viņš pats ir devis gan tiešā, gan netiešā veidā. Un, lai mēs neuzdriktētos šaubīties par šo vārdu, Viņš to ir apliecinājis ar varenām zīmēm un lieliem brīnumdarbiem.

²⁹ “Tā saku es, tā saki tu, tā saka viņš, bet gan: tā saka Kungs”.